

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри міжнародної
економіки та туризму

Протокол № 1 від "22.08" 2019 р.

Зав. кафедри

Г.О.Горіна

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

«ОСНОВИ МУЗЕЄЗНАВСТВА»

(заочна форма навчання)

Кількість кредитів ECTS 5

Розробник: Богатирьова Г.А.
доцент кафедри туризму
та країнознавства, к.п.н., доцент

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Вибіркова дисципліна для студентів напряму підготовки 242 «Туризм»
Семестр (осінній / весняний)	весняний
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	2
Лекції, годин	8
Практичні / семінарські, годин	8
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	134
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	16
самостійної роботи студента	5
Вид контролю	залік

2. Програма дисципліни

Ціль – формування теоретичних знань, умінь та практичних навичок з основних принципів організації діяльності музеїв та обслуговування туристів у них.

Завдання: вивчення основних понять, сутності музеєзнавства, ознайомлення з історією виникнення й розвитку музеїв, опанування основних принципів та законів музейного маркетингу та менеджменту, аналіз стану музеїв та визначення перспектив їх подальшого розвитку, формування знань щодо особливостей музеїв світу на сучасному етапі.

Предмет: особливості функціонування та діяльність музеїв як сфери туристичних послуг в Україні та світі.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Музеєзнавство як наукова дисципліна
2. Історія виникнення й розвитку музеїв
3. Класифікація музеїв
4. Музейні фонди та екскурсійне обслуговування в музеях
5. Фондова, експозиційна та науково-дослідницька діяльність музеїв
6. Музейний менеджмент та маркетинг
7. Культурно-масова діяльність музеїв
8. Музеї України
9. Обласні музеї України
10. Провідні музеї світу
11. Музеї США та Канади

12. Музеї Азії та Австралії
 13. Музеї Африки та Латинської Америки
 13. Потенціал музеїв в туристичній індустрії

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Історія виникнення та розвитку музейної справи					
Тема 1. Музезнавство як наукова дисципліна	14	2	2	-	10
Тема 2. Історія виникнення й розвитку музеїв	10	-	-	-	10
Тема 3. Класифікація музеїв	10	-	-	-	10
Тема 4. Музейні фонди та екскурсійне обслуговування в музеях	14	2	2		10
Тема 5. Фондова, експозиційна та науково-дослідницька діяльність музеїв	8	-	-		8
Тема 6. Музейний менеджмент та маркетинг	6	-	-		6
Тема 7. Культурно-масова діяльність музеїв	10	-	-		10
Разом за змістовим модулем 1	72	4	4	-	64
Змістовий модуль 2. Особливості музеїв України та світу					
Тема 8. Музеї України	14	2	2	-	10
Тема 9. Обласні музеї України	10	-	-	-	10
Тема 10. Провідні музеї світу	14	2	2	-	10
Тема 11. Музеї США та Канади	10	-	-	-	10
Тема 12. Музеї Азії та Австралії	10	-	-	-	10
Тема 13. Музеї Африки та Латинської Америки	10	-	-		10
Тема 14. Потенціал музеїв в туристичній індустрії	10	-	-	-	10
Разом за змістовим модулем 2	78	4	4	-	70
Усього годин	150	8	8	-	134

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського заняття	Кількість годин
1	Семінар – обговорення проблемних питань «Музеєзнавство як наукова дисципліна»	2
2	Семінар – запитань та відповідей «Музейні фонди та екскурсійне обслуговування в музеях»	2
3	Семінар-розгорнута бесіда «Музеї України »	2
4	Семінар-дискусія «Провідні музеї світу»	2
Всього		8

5. Індивідуальні завдання

1. Відповідно до індивідуального варіанта студента (порядковий номер студента у списку академічної групи) розв'язати практичне завдання запропоноване у темі 4 «Музейні фонди та екскурсійне обслуговування в музеях» другого розділу методичних рекомендацій до вивчення дисципліни (стр. 28).

2. Відповідно до індивідуального варіанта студента (порядковий номер студента у списку академічної групи) розв'язати практичне завдання запропоноване у темі 8 «Музеї України» другого розділу методичних рекомендацій до вивчення дисципліни (стр. 29).

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема семінарських занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Змістовий модуль 1. Історія виникнення та розвитку музейної справи	64	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: сутність музеєзнавства як науки: мета, об'єкт, предмет та завдання курсу; структура та методи музеєзнавства; ключові поняття та функції музеєзнавства; загальна класифікація музеїв; профільні музеї; типи музеїв по роду діяльності та адресату; історичні; археологічні; краєзнавчі; природничі; літературні; мистецькі; етнографічні; технічні; галузеві; задачі обліку музейних фондів і створення системи фондової документації; приймання предметів в музей та їх первина інвентаризація (реєстрація); наукова інвентаризація музейних предметів та інвентарна картотека; облік руху музейних фондів; музейні каталоги й їх системи; музейна екскурсія; поняття музейного менеджменту; музейний фандрейзінг; використання новітніх технологій в музеях; музейна комунікація та PR; теорія музейної комунікації; музей і реклама; музейний маркетинг.	Тестування,
Змістовий модуль 2. Особливості музеїв України та світу	70	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення: особливості функціонування найбільших музеїв України; Музей Пірогова; Історичні музеї Софія-Київська, Кам'яна могила, Києво-Печерська Лавра; особливості функціонування найбільших музеїв США і Канади; Національна галерея «Країни кленового листа» (The National Gallery of Canada); революція Пікассо (Музей сучасного мистецтва. The Museum of Modern); Американський музей природної історії; Леонардо да Вінчі, Рафаель, Тіціан - гордість Національної галереї мистецтв Вашингтона (National Gallery of Art); Музей сучасного мистецтва (Solomon R. Guggenheim Museum);	Тестування, виконання індивідуального завдання
Разом змістовий модуль 2			
Разом	134		

7. Результати навчання

1	Засвоєння основних понять, суті та ролі музеєзнавства в суспільному житті
2	Мислити креативно та критично, мати навички тайм-менеджменту, критично оцінювати наслідки продукованих ідей
3	Застосовувати набуті знання, розуміти предметну область на практиці, бути готовим до застосування знань з урахуванням конкретних ситуацій
4	Уміння аналізувати факти, дати, райони розташування музеїв, особливості культур та ін.
5	Здатність ефективно спілкуватися з колегами та споживачами послуг музеїв, представляти інформацію у зручній та зрозумілій спосіб усно і письмово, використовуючи відповідну лексику та термінологію рідною мовою чи іноземною
6	Здатність аналізувати та зіставляти особливості музеїв світу для орієнтації клієнта у виборі туристичного продукту (маршруту)
7	Орієнтуватися в особливостях побудови музейних експозицій та проведення музейних екскурсій
8	Розумітися на особливостях функціонування відомих музеїв світу

8. Розподіл балів, які отримують студенти впродовж семестру

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий тест (екзамен)	Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	50	100
15	20	15		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

10. Методичне забезпечення

1. Електронний конспект лекцій.
2. Методичні вказівки з вивчення дисципліни.
3. Індивідуальні завдання.
4. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

12. Рекомендована література

Основна

1. Виноградова О.В. Основи музеєзнавства / Виноградова О.В., Дарчук В.Г. - Методичні вказівки для самостійної роботи студентів, Донецьк, ДонНУЕТ, 2011. – С.65.
2. Музейна справа. Бібліотеки. Архіви [Текст] : навч. посіб. (для позааудитор. діяльності та самост. роботи) / Нац. ун-т "Львів. політехніка" ; [уклад.: І.М. Байбакова та ін.]. - Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2016. - 67 с.
3. Ключко Ю. М. Музеєзнавство [Текст] : слов.-довід. / Ю. М. Ключко ; Укр. центр культур. дослідж. - К. : НАКККіМ, 2013. - 77 с.
4. Романуха О.М. Основи музеєзнавства [Текст] : конспект лекцій / О.М. Романуха. – ДонНУЕТ. – Кривий Ріг, 2016. – 120 с.
5. Сурмач О.І. Музейна справа [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ /

- О.І. Сурмач ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. - Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. – 271с.
6. Чорненко Н. В. Організація туристичної індустрії : навч. посібник / Н. В. Чорненко. – Київ : Атіка, 2006. – 264 с.

Допоміжна

7. Горовий А.В. Музеєзнавство в навчальному закладі [Текст] / А. Горовий. - К. : Шкільний світ, 2011. - 116 с.
8. Драчева Е. Л. Специальные виды туризма. Лечебный туризм : учеб. пособие / Е. Л. Драчева. – М. : КноРус, 2010. – 240 с.
9. Музеєзнавство: словник базових термінів [Текст] / Нац. військ.-іст. музей України ; [уклад.-упоряд. Л. М. Міненко ; за заг. ред. Карпова В. В.]. - К. : Фенікс : Нац. військ.-іст. музей України, 2013. - 151 с.
11. Сапожник Д.І. Музеєзнавство та музейно-виставкова справа [Текст] : навч. посіб. / Сапожник Д. І. ; Укоопспілка, Львів. комерц. акад. - Л. : Вид-во Львів. комерц. акад., 2013. - 239 с.
12. Рутинський М.Й. Музеєзнавство [Текст] : навч. посібник / М.Й. Рутинський, О. В. Стецюк. - К. : Знання, 2008. - 428 с.
13. Тельчарок А.Д. Музееведение / А.Д. Тельчаров. – М.: Научный мир, 2011. – 194 с.
14. Якубовський В. І. Музеєзнавство [Текст] : навч. посіб.-практикум / В.І. Якубовський ; Кам'янець-Поділ. держ. ун-т. - Кам'янець-Подільський : ПП Мошак М. І., 2012. - 351 с.

Інформаційні ресурси

15. Сайт національної історичної бібліотеки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nibu.kiev.ua/>
16. Сайт української історичної бібліотеки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://exlibris.org.ua/>
17. Сайт історичної бібліотеки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.historic.ru/
18. Сайт Все про туризм. Туристична бібліотека [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tourlib.net/history.htm>
19. Сайт універсальна бібліотека [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gumer.info>
20. Сайт електронна бібліотека [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [www.historic.ru](http://bibliotekar.ru)